

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

Dr hab. n. o zdr. Anna Aftyka

Lublin, 14. 01. 2025 r.

Zakład Pielęgniarstwa Anestezjologicznego

i Intensywnej Opieki Medycznej

Wydział Nauk o Zdrowiu

Uniwersytet Medyczny w Lublinie

**Ocena dorobku naukowego
w postępowaniu habilitacyjnym dr n. med. Aleksandry Gutysz-Wojnickiej**

I. Informacje biograficzne

Pani dr n. med. Aleksandra Gutysz-Wojnicka jest kierownikiem Katedry Pielęgniarstwa w Szkole Zdrowia Publicznego Collegium Medicum Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, adiunktem na stanowisku badawczo-dydaktycznym.

Dyplom ukończenia Liceum Medycznego Pielęgniarstwa w Olsztynie uzyskała w 1987 roku, a tytuł magistra pielęgniarstwa oraz zaświadczenie o uzyskaniu uprawnień pedagogicznych - w 1994 roku (Akademia Medyczna im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, Wydział Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu). W kolejnych latach kontynuowała kształcenie uzyskując certyfikat ukończenia Podyplomowego Niestacjonarnego Studium Metodologii Badań Naukowych (Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu, Wydział Lekarski II, Oddział Kształcenia Podyplomowego, 2009) oraz świadectwo ukończenia studiów podyplomowych Planowanie i zarządzanie w ochronie zdrowia (Wyższa Szkoła Handlu i Finansów Międzynarodowych oraz Międzynarodowa Szkoła Menedżerów, 2003). Stopień naukowy doktora nauk medycznych z zakresu medycyny uzyskała w dniu 14 lutego 2011 roku - tytuł rozprawy doktorskiej to „Zastosowanie polskiej wersji skali zadowolenia z pielęgnacji Newcastle do oceny jakości opieki pielęgniarskiej” (Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu). Promotorem pracy doktorskiej była dr hab. n. med. Danuta

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

Dyk z Zakładu Pielęgniarstwa Anestezjologicznego i Intensywnej Opieki Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu.

Pani dr n. med. Aleksandra Gutysz-Wojnicka jest pielęgniarką specjalistką w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki (Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych, Warszawa 2013). Posiada wieloletni staż pracy na stanowiskach dydaktyczno-naukowych, zapoczątkowany przez studia doktoranckie w Katedrze Anestezjologii i Intensywnej Terapii Wydziału Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Akademii Medycznej w Poznaniu w 1994 roku. Od 2003 roku jest pracownikiem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, przy czym od 2011 roku jest adiunktem na stanowisku badawczo-dydaktycznym. Dr n. med. Aleksandra Gutysz-Wojnicka w latach 2013 - 2018 współpracowała także z Zakładem Pielęgniarstwa Anestezjologicznego i Intensywnej Opieki Katedry Pielęgniarstwa, Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu.

II. Ocena dorobku naukowego

Osiągnięcie naukowe

Jako osiągnięcie naukowe przedstawiono cykl powiązanych tematycznie publikacji opatrzony tytułem: **Zapewnienie wybranych aspektów bezpieczeństwa pacjenta w oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii na przykładzie wdrażania wytycznych opartych na dowodach naukowych**. Cykl obejmuje sześć artykułów naukowych opublikowanych w latach 2018 - 2023:

- 1) **Aleksandra Gutysz-Wojnicka**, Dorota Ozga, Ewa Mayzner-Zawadzka, Danuta Dyk, Mariusz Majewski, Anna Doboszyńska. *Psychometric assessment of physiologic and behavioral pain indicators in Polish versions of the pain Assessment Scales*. Pain Management Nursing. 2019, 20(3) s. 292-301; DOI: 10.1016/j.pmn.2018.07.006.
- 2) **Aleksandra Gutysz-Wojnicka**, Ilona Rozalska, Aleksandra Pawlak, Katarzyna Czyż Szypenbejl, Wiesława Grabska, Małgorzata Knap, Dorota Ozga. *Recommendations of the Polish Association of Anaesthesia and Intensive Care Nurses on pain monitoring in*

ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH

WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie

ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl

Intensive Care Units using a Polish version of the Behavioural Pain Scale (BPS).
Pielęgniarstwo XXI wieku, 2021, 20 (2), s. 136 - 146 ; DOI: 10.2478/pielxxiw-2021
0019

- 3) **Aleksandra Gutysz-Wojnicka**, Dorota A. Ozga, Danuta Dyk, Wioletta Mędrzycka Dąbrowska, Marek Wojtaszek, John Albarran. *Family presence during resuscitation – The experiences and views of Polish nurses.* Intensive and Critical Care Nursing. 2018, 46, s. 44-50
- 4) **Aleksandra Gutysz-Wojnicka**, Dorota Ozga, Eva Barkestad, Julie Benbenishty, Bronagh Blackwood, Kristijan Breznik, Bojana Filej, Darja Jarosova, Boris Miha Kaucic, Ivana Nytra, Barbara Smrke, Renata Zelenikova, Beata Dobrowolska. *Educational Needs of European Intensive Care Nurses with Respect to Multicultural Care: A Mix-Method Study.* International Journal of Environmental Research and Public Health, 2022, 19 (2), s. 1-14; DOI: 10.3390/ijerph19020724
- 5) Dobrowolska Beata, **Gutysz-Wojnicka Aleksandra**, Ozga Dorota, Barkestad Eva, Benbenishty Julie, Breznik Kristijan, Filej Bojana, Jarosova Darja, Kaučič Boris Miha, Nytra Ivana, Smrke Barbara, Zelenikova Renata, Blackwood Bronagh. *European intensive care nurses cultural competency: An international cross-sectional survey.* Intensive and Critical Care Nursing, 2020, 60, s. 1-8; DOI: 10.1016/j.iccn.2020.102892
- 6) Dobrowolska Beata, **Gutysz-Wojnicka Aleksandra**, Dziurka Magdalena, Ozdoba Patrycja, Ozga Dorota, Penar-Zadarko Beata, Markiewicz Renata, Markiewicz Gospodarek Agnieszka, Palese Alvisa. *Intensive care nurse managers experiences during the first wave of the Covid-19 pandemic: Implications for future epidemiological crises.* PLoS One, 2023, 18 (8), s.1-8; DOI: 10.1371/journal.pone.0290722

Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii (AiIT) to środowisko kliniczne, w którym szczególnie istotna jest kwestia zapewnienia bezpieczeństwa pacjentom i pracownikom oddziału.

Celem badań przedstawionych w publikacji 1 było przygotowanie polskich wersji behawioralnej skali oceny bólu (BPS) i niewerbalnej skali bólu (NVPS) oraz ocena i analiza ich własności psychometrycznych. Po uzyskaniu zgody autorów wersji oryginalnych na adaptację

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

do warunków polskich obu obcojęzycznych skal, zrealizowano wielośrodkowe, prospektywne kliniczne badanie obserwacyjne. Badanie miało charakter badania quasi-eksperymentalnego, w którym grupę badaną i kontrolną stanowili ci sami pacjenci. Zmienną zależną (badaną) było nasilenie bólu, oceniane przy użyciu polskiej wersji skal BPS i oryginalnej NVPS, prowadzone w trzech punktach czasowych (w spoczynku, podczas wykonywania procedury niebolesnej, podczas wykonywania procedury bolesnej). Wykazano, że nasilenie bólu, oceniane w skalach NVPS oraz BPS, istotnie różniło się w poszczególnych punktach czasowych. Stwierdzenie istotnej statystycznie różnicy w punktacji uzyskanej w czasie spoczynku i w czasie wykonywania procedury bolesnej wskazywało na teoretyczną trafność obu skal. Dodatkowo w przypadku skali BPS analiza głównych składowych potwierdziła, że wszystkie składowe skali, odpowiednio: twarz, kończyny górne, synchronizacja z respiratorem, stanowią jeden czynnik i wyjaśniają 63,9% zmienności ocen. W przypadku skali NVPS analizy wyodrębniły dwa odrębne czynniki, co poddało w wątpliwość trafność koncepcyjną skali NVPS. Spójność wewnętrzna skal określona współczynnikiem Alfa Cronbacha wyniosła 0,69 dla skali BPS i 0,67 dla skali NVPS. Są to wyniki niższe niż przyjęta dolna granica wartości współczynnika Alfa Cronbacha, wymagana do potwierdzenia akceptowanego poziomu spójności wewnętrznej. Uzyskane wyniki sugerują, że polska wersja skali BPS ma nieco lepsze własności psychometryczne niż polska wersja skali NVPS, wskazując jednocześnie, że konieczna jest kontynuacja badań ukierunkowanych na poprawę własności psychometrycznych polskiej wersji skali BPS.

Celem publikacji 2 było opracowanie rekomendacji w zakresie leczenia bólu i algorytmu oceny oraz monitorowania bólu u pacjentów leczonych w oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii (AiIT) z wykorzystaniem polskiej wersji językowej BPS. W pracy zastosowano metodę systematycznego przeglądu piśmiennictwa. Do analizy jakościowej zakwalifikowano 50 prac pełnotekstowych. W toku analizy zidentyfikowano trzy obszary tematyczne poruszane w badanych publikacjach: (1) narzędzia i skale do pomiaru bólu u pacjentów leczonych w oddziałach AiIT i ich walidacja w różnych obszarach kulturowych i różnych grupach pacjentów, (2) szkolenia personelu z zakresu procedur zarządzania bólem w AiIT oraz (3) ocena i monitorowanie bólu u pacjentów w AiIT. Analiza jakościowa i synteza uzyskanych wyników pozwoliła na sformułowanie zaleceń dotyczących oceny i monitorowania bólu u pacjentów

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

leczonych w tych oddziałach oraz algorytmu oceny i monitorowania bólu z wykorzystaniem polskiej wersji behawioralnej skali oceny bólu (BPS).

Celem publikacji 3 było opisanie i analiza: (1) doświadczeń polskich pielęgniarek anestezjologicznych i intensywnej opieki, związanych z obecnością rodzin podczas resuscytacji, (2) postrzeganych korzyści i zagrożeń związanych z tą koncepcją oraz (3) czynników kształtujących te opinie. W badaniu prospektywnym, z wykorzystaniem techniki ankietowania, zastosowano polską wersję kwestionariusza „Family presence during cardiopulmonary resuscitation (CPR) in an intensive/critical care setting” której autorem jest Fulbrook i wsp. Narzędzie to, po adaptacji językowej, zostało poddane ocenie własności psychometrycznych. Wyniki badań wykazały, że blisko połowa badanych pielęgniarek pracujących w oddziałach AiIT, doświadczyła sytuacji obecności rodzin podczas resuscytacji krążeniowo-oddechowej, a do części z nich rodzina zwracała się osobiście z prośbą o umożliwienie przebywania przy pacjencie w czasie jego resuscytacji. Opinie pielęgniarek na temat korzyści i zagrożeń związanych z obecnością rodzin podczas resuscytacji były raczej niedookreślone i niepewne. Stwierdzono, że pielęgniarki, które miały pozytywne doświadczenia związane z obecnością rodziny podczas RKO, rzadziej postrzegały negatywne skutki tej koncepcji. Wyniki badań własnych wskazywały na potrzebę budowania w miejscu pracy pozytywnej, opartej na dowodach naukowych, wizji i idei obecności rodzin podczas resuscytacji. Stwierdzono także, że w polskich oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii nie ma procedur określających sposób postępowania w przypadku prośby bliskich o zgodę na obecność podczas resuscytacji. Jednocześnie wykazano, że pielęgniarki doświadczają w pracy zawodowej trudnych sytuacji, które niejednokrotnie są dla nich źródłem dylematów etycznych i konfliktów wartości.

Publikacja 4 i 5 są efektem udziału pani dr n. med. Aleksandry Gutysz-Wojnickiej w projekcie Multicultural Care in European Intensive Care Units (MICE-ICU) w charakterze badacza. MICE-ICU to projekt realizowany w latach 2016-2018, w ramach programu ERASMUS+. W ramach projektu przygotowano raport dotyczący analizy potrzeb edukacyjnych i kompetencji kulturowych pielęgniarek pracujących w oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii w Polsce, Czechach i Słowenii oraz, na podstawie przedstawionych w nim wyników, przygotowano szczegółowy program kursu e-learningowego dla pielęgniarek w zakresie

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

zapewniania opieki wrażliwej kulturowo w oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii dla dorosłych. Dane zgromadzone w toku realizacji projektu MICE-ICU pozwoliły na przygotowanie dwóch publikacji naukowych.

Celem publikacji nr 4 była identyfikacja i analiza potrzeb edukacyjnych oraz doświadczeń pielęgniarek pracujących w oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii, związanych z opieką nad pacjentem odmiennym kulturowo i jego rodziną. W badaniu zastosowano mieszaną metodę badawczą. Dane zgromadzone w toku badania i ich analiza jakościowa pozwoliły na identyfikację doświadczeń pielęgniarek intensywnej opieki i ich potrzeb edukacyjnych w zakresie sprawowania opieki wrażliwej kulturowo. W zakresie wiedzy potrzeby edukacyjne obejmowały: style komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo i efektywne przekazywanie informacji w kwestiach dotyczących śmierci i umierania, transfuzji krwi i transplantacji, struktury rodziny i zasad podejmowania decyzji w różnych kulturach, zasad sprawowania opieki i specjalnych potrzeb kulturowych u odmiennych kulturowo pacjentów u schyłku życia, wiedzy dotyczącej praktyk żywieniowych i modlitwy. W zakresie umiejętności zidentyfikowane potrzeby edukacyjne dotyczyły: organizowania akceptowalnej kulturowo opieki w sytuacji ograniczonych zasobów, radzenia sobie z kwestiami związanymi z płcią, rozwiązywania problemów i zarządzania konfliktami wynikającymi z odmienności kulturowej. W zakresie kompetencji społecznych potrzeby edukacyjne dotyczyły braku posiadania skutecznych strategii radzenia sobie z dylematami etycznymi i stresem, uwarunkowanym odmiennością kulturową pacjenta i personelu. Wyniki badań pozwoliły na sformułowanie wniosku, że potrzeby edukacyjne pielęgniarek intensywnej opieki w zakresie opieki nad pacjentem odmiennym kulturowo są ściśle związane z doświadczaniem w pracy zawodowej sytuacji trudnych, związanych z opieką nad takim pacjentem lub jego rodziną. Im częściej pielęgniarki doświadczały trudnych sytuacji, tym częściej wyrażały potrzebę pogłębiania i rozwijania swojej wiedzy i umiejętności.

W publikacji 5 analizowano poziom kompetencji kulturowych pielęgniarek pracujących w oddziałach intensywnej terapii. W badaniu zastosowano polską wersję skali Healthcare Provider Cultural Competence Instrument, zawierającą 5 podskal: (1) świadomość i wrażliwość (2) zachowanie, (3) komunikacja zorientowana na pacjenta, (4) działania praktyczne, (5) samoocena kompetencji kulturowych personelu medycznego. W badaniu on-line wzięło udział

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

600 pielęgniarek z 15 krajów europejskich. Wyniki badania wykazały, że pielęgniarki intensywnej opieki posiadają najwyższy poziom kompetencji kulturowych w zakresie „świadomości i wrażliwości”, a najniższy w zakresie „komunikacji skoncentrowanej na pacjencie”. Wyniki uzyskane w poszczególnych podskalach istotnie statystycznie różniły się w różnych regionach Europy. Stwierdzono również, że cechy socjodemograficzne takie jak: styczność z różnorodnością kulturową (na przykład poprzez życie w kraju zróżnicowanym kulturowo, mówienie w obcym języku, podróżowanie i odwiedzanie innych krajów), są pozytywnie powiązane z kompetencjami kulturowymi. Zdaniem autorów wyniki te stanowią wskazówkę dla organizatorów kształcenia zawodowego pielęgniarek. Mobilność pielęgniarek i studentów kierunku pielęgniarstwo, udział w programach wymiany międzynarodowej, które umożliwiają doświadczanie praktyki klinicznej w środowisku zróżnicowanym kulturowo, mogą pozytywnie wpływać na rozwój kompetencji kulturowych pielęgniarek.

Celem publikacji 6 było opisanie doświadczeń pielęgniarek oddziałowych oddziałów anestezjologii i intensywnej terapii związanych z pracą w czasie „pierwszej fali” pandemii COVID-19 oraz analiza tych doświadczeń w kontekście ustalenia zaleceń na wypadek potencjalnych sytuacji kryzysowych w przyszłości. W toku analizy jakościowej zidentyfikowano trzy główne kategorie tematyczne opisujące doświadczenia pielęgniarek oddziałowych. Były to: (1) wyzwania związane z pracą z nieznanym (w tym 6 podkategorii: radzenie sobie z brakami, barierami i chaosem, nowe oczekiwania wobec personelu pielęgniarstwa, nowe zadania pielęgniarek oddziałowych, współpraca i radzenie sobie z różnymi grupami zawodowymi, emocje i poczucie odpowiedzialności za zespół, dylematy etyczne), (2) oczekiwania pielęgniarek oddziałowych (z dwiema podkategoriami: pilne potrzeby oraz myślenie o przyszłości), (3) sposoby radzenia sobie i otrzymywane wsparcie. Wśród oczekiwań pielęgniarki oddziałowe zgłaszały potrzebę opracowania i udostępnienia jasnych i przejrzystych sposobów postępowania i wytycznych opartych na wiarygodnych danych naukowych (szczegółowe procedury postępowania były dostępne dopiero kilka tygodni/miesięcy po wybuchu pandemii). Zarówno pielęgniarki oddziałowe, jak i odcinkowe, zgłaszały potrzebę wsparcia psychologicznego. Wskazywały także na potrzebę ciągłego szkolenia wewnątrzszpitalnego w zakresie zagrożeń epidemiologicznych, zarządzania kryzysem, a także wprowadzenia zmian w zakresie wyposażenia

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

i organizacji przestrzeni w szpitalu oraz na poszczególnych oddziałach, uwzględniających zalecenia epidemiologiczne.

Łączna wartość punktowa wskazanego jako osiągnięcie naukowe cyklu artykułów w momencie składania wniosku to 10,019 Impact Factor oraz 515 punktów MEiN. W czterech pracach Habilitantka jest pierwszą autorką, a w dwóch - drugą autorką (publikacje 5 i 6). Pięć publikacji zostało wydanych w czasopismach z punktacją Impact Factor. W przypadku jednej z nich, czasopismo, w jakim ją opublikowano (International Journal of Environmental Research and Public Health), straciło punktację IF w 2023 roku (31 marca 2023 roku Clarivate ogłosiła zaprzestanie indeksowania czasopisma w bazie Web of Science, a 28 lipca 2023, czasopismo nie znalazło się w Journal Citation Reports). Czasopismu temu, w punktacji MEiN, według listy z dnia 17 lipca 2023 roku, przyznano 20 punktów.

Włączone do cyklu prace powstały w zespołach badawczych od 6 do 13 współautorów. Określając swój wkład w powstanie wskazanych prac, Habilitantka bardzo dokładnie i szczegółowo opisała swój udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu badań oraz publikacji manuskryptów, wykazując swój istotny wkład. Do własnych oświadczeń dotyczących wkładu w powstanie publikacji, Habilitantka dołączyła oświadczenia współautorów o ich wkładzie w powstanie prac włączonych do cyklu.

Pozostały dorobek naukowy

W pozostałym dorobku naukowym Habilitantki na szczególną uwagę zasługują moim zdaniem trzy obszary zainteresowań: (1) pielęgniarstwo w anestezjologii i intensywnej terapii, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki bólu, (2) adaptacja kulturowa narzędzi badawczych i diagnostycznych, (3) praktyka pielęgniarska oparta na dowodach naukowych i klasyfikacji diagnoz pielęgniarskich NANDA International (NANDA-I).

W pierwszym obszarze, tj. pielęgniarstwo w anestezjologii i intensywnej terapii, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki bólu, Habilitantka jest autorką i współautorką licznych publikacji w czasopismach oraz rozdziałów w monografiach oraz prezentacji na krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. Adaptacja kulturowa narzędzi

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

badawczych i diagnostycznych dotyczyła: Skali Zadowolenia z Pielęgnacji Newcastle, Iowa Satisfaction with Anesthesia Scale (ISAS), The clinical learning environment, supervision and nurse teacher scale (CLES+T) oraz wskaźników i skal oceny bólu. Wśród tych ostatnich szczególne znaczenie kliniczne i naukowe ma Behavioral Pain Scale (BPS). Trzeci obszar zainteresowania, ściśle powiązany z praktyką pielęgniarską, znalazł odzwierciedlenie w serii rozdziałów monografii zatytułowanej „Podstawy praktyki pielęgniarskiej oparte na dowodach naukowych i klasyfikacji diagnoz pielęgniarskich NANDA-International (NANDA-I)”, której Habilitantka była również redaktorem naukowym.

Analiza bibliometryczna

Analiza bibliometryczna dorobku naukowego Habilitantki, zgodnie z dołączonym do dokumentacji Habilitantki wykazem, sporządzonym przez Bibliotekę Uniwersytecką Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie dnia 25 kwietnia 2024, dorobek naukowy dr n. med. Aleksandry Gutysz - Wojnickiej obejmuje 97 prac, w tym 16 prac z IF i 65 prac posiadających punktację MEiN. Łączna punktacja wspomnianych prac wynosi 37,789 punktów IF oraz 2092 punkty MEiN. Obserwuje się wyraźny wzrost aktywności badawczej i publikacyjnej Habilitantki w okresie po uzyskaniu stopnia doktora.

Indeks Hirscha Habilitantki, zgodnie z wykazem Biblioteki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, wynosił w dniu 25 kwietnia 2024 według bazy Web of Science Core Collection 8, przy czym liczba prac cytowanych wynosiła 17, indeksowanych – 23, a liczba cytowań – 322 (liczba cytowań bez autocytowań – 318). Raport cytowań przeprowadzony w bazie Scopus w tym samym dniu wykazał 24 prace cytowane, 32 prace indeksowane, 499 cytowań i 433 cytowań bez autocytowań oraz Indeks Hirsha 9.

Udział w projektach badawczych

Pani dr n. med. Aleksandra Gutysz-Wojnicka aktywnie uczestniczyła w pracach kilku zespołów badawczych, realizujących międzynarodowe projekty badawcze. Były to: (1) Multicultural Care in European Intensive Care Units (MICE-ICU), realizowany w latach 2016 - 2018, finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+,

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

(2) Improving Working Environments for Nurses In The Critical Care Unit, finansowanym ze środków programu Erasmus+, realizowany w latach 2019 - 2021, oraz (3) The International Nursing Advanced Competency-based Training for Intensive Care study (INACTIC) – projekt finansowany w ramach programu Erasmus+, realizowany w latach 2017 - 2020.

Habilitationka brała też udział w dwóch innych badaniach międzynarodowych. Pierwszym z nich był „Multicentre International One-Day Prevalence Study on Pressure Injuries in Intensive Care Units (DecubICUs)” - było to badanie jednodniowe (15 maja 2018 roku), finansowane ze środków European Society of Intensive Care Medicine (ESICM) i Flemish Society for Critical Care Nurses, gdzie Habilitationka pełniła funkcję lokalnego badacza. Drugim było badanie „Clinical practices to promote sleep in the ICU: A multinational survey” – był to projekt międzynarodowy, realizowany w latach 2014-2017, finansowany z grantu naukowego przyznanego przez European Federation of Critical Care Nursing Association (EffCCNa) w roku 2014, w którym Habilitationka była koordynatorem badania na terenie Polski.

Dodatkowo Habilitationka brała udział w licznych krajowych projektach badawczych, pełniąc w nich rolę kierownika i wykonawcy. Były to projekty takie jak: (1) Pielęgniarska kadra zarządzająca w sytuacji pandemii COVID-19, (2) Ocena Środowiska Edukacji Klinicznej, Nadzoru oraz Nauczyciela Pielęgniarstwa, (3) Zastosowanie pozawerbalnej skali oceny bólu u pacjentów w sedacji i wentylowanych mechanicznie, (4) Bariery we wdrażaniu EBP w zakresie monitorowania i oceny bólu, (5) Satysfakcja pacjentów z opieki pielęgniarskiej w oddziałach zabiegowych i niezabiegowych, (6) Satysfakcja pacjentów z leczenia bólu ostrego i przewlekłego oraz znieczulenia ogólnego.

III. Ocena dorobku dydaktycznego i organizacyjnego

Pani dr n. med. Aleksandra Gutysz-Wojnicka jest długoletnim pracownikiem dydaktycznym oraz promotorem 19 prac magisterskich studentów studiów drugiego stopnia na kierunku pielęgniarstwo, oraz 38 prac dyplomowych studentów studiów pierwszego stopnia, także na kierunku pielęgniarstwo. Wielokrotnie pełniła funkcję recenzenta prac dyplomowych studentów kierunku pielęgniarstwo, a także recenzenta prac studentów w czasie Międzynarodowego Seminarium Kół Naukowych studentów i doktorantów "Koła naukowe -

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

szkołą twórczego działania". Pełniła również funkcję promotora pomocniczego rozprawy doktorskiej mgr piel. Marioli Ejdyś pt. „Ocena występowania i natężenia bólu przewlekłego u chorych hospitalizowanych w oddziałach zachowawczych”, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Doboszyńskiej na Wydziale Lekarskim Collegium Medicum, UWM w Olsztynie.

Pani dr n. med. Aleksandra Gutysz-Wojnicka jest członkiem istotnych w środowisku naukowym i klinicznym międzynarodowych i krajowych organizacji oraz towarzystw. Są to: (1) Critical Care Doctoral European Nursing Group, (2) European Federation of Critical Care Nurses Associations (EFCCNa), gdzie pełni funkcję delegata/przedstawiciela Polskiego Towarzystwa Pielęgniarek Anestezjologicznych i Intensywnej Opieki (PTPAiO), (3) Europejskie Towarzystwo Medycyny Stanów Krytycznych (ESICM), (4) Polskie Towarzystwo Pielęgniarek Anestezjologicznych i Intensywnej Opieki (PTPAiO), gdzie od 2007 roku jest członkiem Zarządu Głównego, a od 2022 roku pełni funkcję wiceprezesa, (5) Polskie Towarzystwo Badania Bólu, (6) Polskie Towarzystwo Opieki Duchowej w Medycynie.

Habilitationka brała udział w szkoleniach i stażach, między innymi w: Universitat Internacional de Catalunya, Department of Nursing, Faculty of Medicine and Health Sciences, Sant Cugat del Vallès (Hiszpania), Forth Valley Royal Hospital, Larbert (Wielka Brytania) oraz Graduate School of Health Professions Education, Maastricht (Holandia). Jest także członkiem rady naukowej czasopism „Pielęgniarstwo w anestezjologii i intensywnej opiece” oraz „Pielęgniarstwo Polskie”, a także recenzentem polskojęzycznych i anglojęzycznych prac naukowych.

Pani dr n. med. Aleksandra Gutysz-Wojnicka jest redaktorem naukowym i współautorką dwóch ważnych z dydaktycznego punktu widzenia pozycji. Są to: „Podstawy praktyki pielęgniarstwa oparte na dowodach naukowych i klasyfikacji diagnoz pielęgniarstwa NANDA-International (NANDA-I)” pod redakcją naukową Aleksandry Gutysz-Wojnickiej, oraz „Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki” pod redakcją naukową Danuty Dyk i Aleksandry Gutysz-Wojnickiej. Habilitationka jest także współautorką programu kursu specjalistycznego dla pielęgniarek oraz podręcznika szkoleniowego „Opieka nad pacjentem wymagającym wysokoprzepływową terapii tlenem dla pielęgniarek”, przygotowanego

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

na zlecenie Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie oraz programu kursu specjalistycznego dla pielęgniarek „Pielęgowanie pacjenta dorosłego wentylowanego mechanicznie”, także przygotowanego na zlecenie Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie.

Habilitationka brała w przeszłości lub aktualnie bierze udział w pracach następujących zespołów: (1) Zespół do zaopiniowania wniosków pielęgniarek posiadających stopień naukowy doktora i dorobek naukowy, ubiegających się o zwolnienie z obowiązku odbywania specjalizacji, powołany przez Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie, (2) Zespół do weryfikacji merytorycznej banku zadań egzaminacyjnych w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki, powołany przez Dyrektora Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych w Warszawie, (3) Grupa robocza ds. Praktyki powołana przy Polskim Towarzystwie Pielęgniarek Anestezjologicznych i Intensywnej Opieki, (4) Grupa robocza ds. nauki powołana przy European Federation of Critical Care Nurses Associations (EFCCNa).

Pani dr n. med. Aleksandra Gutysz-Wojnicka była wielokrotnie nadgradzana za pracę naukową i dydaktyczną, otrzymała między innymi: Srebrny Laur Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie za zasługi dla rozwoju Uniwersytetu oraz zaangażowaną pracę naukowo-dydaktyczną i działalność na rzecz środowiska akademickiego, a także, trzykrotnie, Nagrodę Rektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (w latach 2017, 2018 i 2022).

IV. Podsumowanie

Habilitationka prezentuje bogaty, jak na dyscyplinę jaką są nauki o zdrowiu, dorobek naukowy oraz wybitną aktywność dydaktyczną i organizacyjną. Tematyka prowadzonych badań i publikacji jest spójna. Co ważne, wyniki badań składających się na osiągnięcie naukowe Habilitationki mają w dużej mierze wymiar praktyczny, a dr n. med. Aleksandra Gutysz-Wojnicka intensywnie upowszechnia wyniki badań, popularyzuje wiedzę i prowadzi działalność szkoleniowo-edukacyjną w środowisku pielęgniarek anestezjologicznych i intensywnej opieki.

**ZAKŁAD PIELĘGNIARSTWA ANESTEZJOLOGICZNEGO
I INTENSYWNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ
KATEDRY PIELĘGNIARSTW ZABIEGOWYCH**

**WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU
UNIwersytet Medyczny w Lublinie**

*ul. Doktora Witolda Chodźki 7, 20-093 Lublin
pokój 203, 204 tel. (81) 448 69 50, e-mail: pielanest@umlub.pl*

Dorobek naukowy Habilitantki posiada dobre wskaźniki punktowe i akceptowalny indeks Hirscha. Wyraźnie widać zwiększenie aktywności badawczej i projektowej Habilitantki po uzyskaniu stopnia doktora, szczególnie w zakresie międzynarodowych projektów badawczych.

V. Wniosek końcowy

Stwierdzam, że przedstawiony mi do oceny dorobek naukowy, dydaktyczny i organizacyjny Pani dr n. med. Aleksandry Gutysz-Wojnickiej na stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina nauki o zdrowiu, spełnia warunki określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (dz. U. 2021 r. poz. 478 z późn. zm.) i stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny nauki o zdrowiu. Biorąc powyższe, mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Radzie Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy UMK w Toruniu mój pozytywny wniosek o przeprowadzenie dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Anne Affke